

KOURENÍ A TĚHOTENSTVÍ

V loňském 7. čísle odborného časopisu *Nicotine and Tobacco Research* se editoři zaměřili na problematiku kouření v těhotenství. Ve stručném, ale výstižném úvodním příspěvku redakční rady nazvaném *Smoking in Pregnancy: An Ongoing Challenge*, nalezne čtenář přehled hlavních dosavadních potvrzených poznatků o následcích prenatální expozice kouření plodu na jeho růst a vývoj, i poškození zdraví v pozdějším životě (zejména vyšší riziko obezity, diabetu, kardiovaskulárních nemocí, vrozených vývojových vad, ADHD).

Z pozoruhodných článků tohoto čísla vyjímám tyto typy:

- Metaanalytické zpracování výsledků studií o vztazích kouření v těhotenství k výskytu nízké porodní hmotnosti, která je nejen závažným zdravotním, ale i společensko-ekonomickým problémem; připomínám, že v ČR je rostoucí trend výskytu těchto neonatálních poruch.
- Publikace o širší škále psychiatrické morbidity, přičemž důkazy o poruchách chování a ADHD vlivem prenatální expozice kouření se pokládají již za prokázané. Finští autoři např. zjistili, že kouření v těhotenství zvyšuje u potomků výskyt externalizujících problémů v 8 a 16 letech, kuřáctví v 16 letech a tyto problémy úzce korelují s výskytem muskuloskeletálních bolestí v adolescenci.
- Japonští autoři popisují významně zvýšené riziko výskytu atopických ekzémů (diagnostikovaných lékařem) u dětí narozených kouřícím matkám (OR 7,11; 95% CI 1,43–27,8).
- U novorozenců, jejichž matky kouřily v těhotenství, byly nacházeny zánětlivé biomarkery, především zvýšené hladiny interleukinu IL-8 a IgG3.

Je zřejmé, že kouření matek v těhotenství má široké spektrum poškození pro jejich potomky a že by měly být připraveny a důsledně uplatňovány preventivní programy cílené obecně na populaci mladých žen v reprodukčním věku a na těhotné nastávající matky i otce. Velký význam má v tomto smyslu apelování na Odbornou společnost gynekologů a porodníků, kteří mohou účinně ovlivnit přijetí nekuřáckého životního stylu při preskripci antikoncepce, při plánování těhotenství (po vysazení antikoncepce) a ještě i v prenatálních poradnách.

Munafò M. How can technology support smoking cessation interventions? Nicotine Tob Res. 2017 Mar 1;19(3):271-72. doi: 10.1093/ntr/ntx019.

Tanaka K, Miyake Y, Furukawa S, Arakawa M. Pre- and postnatal smoking exposure and risk of atopic eczema in young Japanese children: a prospective prebirth cohort study. Nicotine Tob Res. 2017 Jul 1;19(7):804-9. doi: 10.1093/ntr/ntw299.

Chahal N, McLain AC, Ghassabian A, Michels KA, Bell EM, Lawrence DA, et al. Maternal smoking and newborn cytokine and immunoglobulin levels. Nicotine Tob Res. 2017 Jul 1;19(7):789-96. doi: 10.1093/ntr/ntw324.

Määtä A, Paananen M, Marttila R, Auvinen J, Miettinen J, Karppinen J. Maternal smoking during pregnancy is associated with offspring's musculoskeletal pain in adolescence: structural equation modeling. Nicotine Tob Res. 2017 Jul 1;19(7):797-803. doi: 10.1093/ntr/ntw325.

Prof. MUDr. Draboslava Hrubá, CSc.
Ústav ochrany a podpory zdraví, LF MU v Brně